

Варыянт 1

1. У складаным сказе з рознымі відамі сувязі можа быць:

- а) тры часткі;
- б) дзве часткі;
- в) чатыры і больш частак.

2. Дапішыце неабходны варыянт:

У складаных сказах камбінаванай будовы часткі могуць быць звязаны:

- а) злучальнай і падпарадкавальнай сувяззю;
- б) падпарадкавальнай і бяззлучнікавай сувяззю;
- в) злучальнай і бяззлучнікавай сувяззю;
- г)

3. Выберыце з прапанаваных сказаў складаныя сказы з рознымі відамі сувязі:

- а) Тут, дзе вучыўся і араць, і сеяць, адкуль панёс і песню ў свет сваю, я з пасівелай галавой стаю і слухаю асін журботны шэлест.
- б) Я прыйшоў да вас, каб сказаць, што няма на зямлі небыцця: будзе вечна пад сонцам граць залатое кола жыцця. *(К.Цвірка)*
- в) Спявайце, помнячы нязменна: пакуль паэты будуць пець – не быць Радзіме безыменнай, зямлі бацькоў не анямець! *(Н. Гілевіч)*
- г) Калі нехта хоча, каб яго лічылі добрым, хай робіць добрыя справы. *(У.Караткевіч)*
- д) І хістаецца асока, і шуміць высокі бор, а ў душы не замаўкае струн вясёлых перабор.

4. Складзіце з прапанаваных сказаў складаны сказ з рознымі відамі сувязі і запішыце.

Расстаўце знакі прыпынку.

Сонца, відаць, ужо ўзышло. Але яно не магло прабіцца праз хмары. Хмары завесілі небасхіл.

5. Пабудуйце схему сказа.

Варыянт 2

1. Адзначце з прапанаваных сказаў складаны сказ з рознымі відамі сувязі:

- а) Надзея ратавала нас, і мы яшчэ мацней любілі сваю зямлю ў той грозны час, калі трывогу пратрубілі. *(С.Грахоўскі)*
- б) Там, дзе сосны гурбою заглядаюцца ўвысі, дзе чароты сцяною над вадой узняліся і дзе арэшнік развесіў гронкі вочак-арэхаў, заблудзілася ў лесе зялёнае рэха.
- в) Асабліва падабаўся дзесяты клас: дарослыя хлопцы і дзяўчаты разважалі і трымаліся падаросламу, і Аляксей гаварыў з імі проста і шчыра пра ўсё, што іх хвалявала. *(С. Грахоўскі)*
- г) І вырастае радасць, і Млечны Шлях сплывае ў вечнасць, і ляцяць сваёй млечнай дарогай над цёмнай вясновай зямлёю журавы...*(М.Стральцоў)*

2. Запішыце сказ, расстаўляючы знакі прыпынку.

Узыходзім на ўзгорак і бачым нам насустрач ідзе з поўным кошыкам у руках бабулька якую мы сустрэлі зранку.

3. У складаным сказе з рознымі відамі сувязі можа быць:

- а) тры часткі;
- б) дзве часткі;
- в) чатыры і больш частак.

4. Выберыце правільны варыянт адказу:

Складаны сказ з рознымі відамі сувязі – гэта сінтаксічная канструкцыя, у якой:

- а) часткі аб'ядноўваюцца ў адно цэлае без удзелу злучнікаў, а пры дапамозе інтанацыі і сэнсавых адценняў;
- б) сэнсава-граматычныя адносіны паміж часткамі афармляюцца з дапамогай падпарадкавальных злучнікаў і злучальных слоў, пры гэтым адна частка падпарадкоўваецца другой;
- в) дзве і больш частак, звязаных паміж сабой з дапамогай інтанацыі і злучальных злучнікаў;
- г) не менш як тры часткі, звязаныя паміж сабой рознымі відамі сувязі.

5. Пабудуйце схему да 2-га сказа.

Варыянт 3

1. Складзіце з прапанаваных сказаў складаны сказ з рознымі відамі сувязі і запішыце. Расстаўце знакі прыпынку.

Сонца, відаць, ужо ўзыхло. Але яно не магло прабіцца праз хмары. Хмары завесілі небасхіл.

2. Пабудуйце схему сказа.

3. У складаным сказе з рознымі відамі сувязі можа быць:

- а) тры часткі;
- б) дзве часткі;
- в) чатыры і больш частак.

4. Дапішыце неабходны варыянт:

У складаных сказах камбінаванай будовы часткі могуць быць звязаны:

- а) злучальнай і падпарадкавальнай сувяззю;
- б) падпарадкавальнай і бяззлучнікавай сувяззю;
- в) злучальнай і бяззлучнікавай сувяззю;
- г)

5. Адзначце з прапанаваных сказаў складаны сказ з рознымі відамі сувязі:

- 1. Надзея ратавала нас, і мы яшчэ мацней любілі сваю зямлю ў той грозны час, калі трывогу пратрублілі.
- 2. Там, дзе сосны гурбою заглядаюцца ў высі, дзе чароты сцяною над вадой узняліся і дзе арэшнік развесіў гронкі вочак-арэхаў, заблудзілася ў лесе зялёнае рэха.
- 3. Асабліва падабаўся дзесяты клас: дарослыя хлопцы і дзяўчаты разважалі і трымаліся па-даросламу, і Аляксей гаварыў з імі проста і шчыра пра ўсё, што іх хвалявала.
- 4. І вырастае радасць, і Млечны Шлях спывае ў вечнасць, і ляцяць сваёй млечнай дарогай над цёмнай вясновай зямлёю журавы...

Варыянт 4

1. Адзначце з прапанаваных сказаў складаныя сказы з рознымі відамі сувязі:

- 1. Туман рассяўся, але сонца яшчэ не прабівалася да зямлі, і хмары любаваліся прыгажосцю летняй раніцы.
- 2. Сонца тым часам схавалася за вяршаліны лесу, але неба над полем яшчэ поўнілася ягоным нізкім святлом, у якім вольна плылі кудысь пульхныя аблогі. (В. Быкаў)
- 3. Пасажыраў у вагоне было мала, і Лабановіч пераходзіў ад аднаго акна да другога, каб разгледзець гэтую мясцовасць і хоць прыблізна адгадаць, дзе яго новая школа. (Я. Колас)
- 4. У журавіны з вёскі хадзілі ў Зашыек у познюю восень, калі павыбіралі бульбу і калі ціснулі першыя маразы. (І. Пташнікаў)

2. Запішыце сказ, расстаўляючы знакі прыпынку.

Дзед Талаш пазбыў свой цяжкі клопат і яго бацькава гора абярнулася ў радасць ён знайшоў сына і даручыў яго надзейным людзям.

3. Пабудуйце схему 2-га сказа.

4. Адзначце колькасць прэдыкатыўных частак у сказе:

Упоцёмку лес нібы гусцейшы зрабіўся, бо на кожным кроку натыкаліся то на куст, то на дрэва, а часм дык проста здавалася, што гэта наўмысля дрэвы становяцца нам на дарозе, каб не даць папасці на поезд.

- 1. 4;
- 2. 5;
- 3. 6;
- 4. 7.

5. Адзначце правільны варыянт пастапоўкі знакаў прыпынку на месцы пропуску ў сказе:

Лясныя сцежкі зараслі травой _ старыя і маладыя дрэвы спляліся ўгары пышным вецецм _ сонечнае праменне _ што дасягае зямлі _ быццам прапушчана праз густое сіта.

- 1. Працяжнік, коска, коска, коска.
- 2. Дзукроп'е, коска, коска, коска.
- 3. Коска, коска, коска, коска.
- 4. Коска, кропка з коскай, коска, коска.

Адказы для самаправеркі

Варыянт 1

1. а, в.
2. Злучальнай, падпарадкавальнай і бяззлучнікавай сувяззю.
3. б, в.
4. Сонца, відаць, ужо ўзышло, але яно не магло прабіцца праз хмары, што завесілі небасхіл.

- I II
5. [¹], але [²], (³што ...)

Варыянт 2

1. а, в.
2. Узыходзім на ўзгорак і бачым: нам насустрач ідзе з поўным кошыкам у руках бабулька, якую мы сустрэлі зранку.
3. а, в.
4. г.
5. []: [], (якую)

Варыянт 3

1. Сонца, відаць, ужо ўзышло, але яно не магло прабіцца праз хмары, што завесілі небасхіл.
2. [¹], але [²], (³што...)
3. а, в.
4. Злучальнай, падпарадкавальнай і бяззлучнікавай сувяззю.
5. (1, 3).

Варыянт 4

1. (2,3)
2. Дзед Талаш пазбыў свой цяжкі клопат, і яго бацькава гора абярнулася ў радасць: ён знайшоў сына і даручыў яго надзейным людзям.
4. (2).
5. (4)